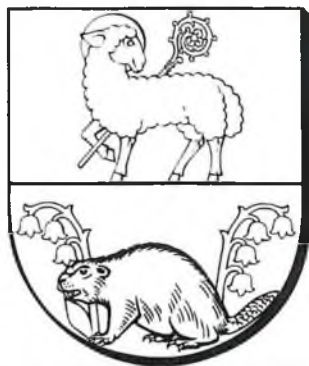

RPO- 729746/13

2013 -07- 22

NR 1377006

Starostwo Powiatowe w Lidzbarku Warmińskim

ul. Wyszyńskiego 37
11-100 Lidzbark Warmiński

tel. (089)767-79-00
fax (089)767-79-03

OKP.230.6.2013

Lidzbark Warm. 17.07.2013r.

Pani
Justyna Róża Lewandowska
Dyrektor Zespołu Krajowego Mechanizmu Prewencji

W odpowiedzi na pismo RPO-729746-VII-720.8.4/13/DK, Starostwo Powiatowe w Lidzbarku Warmińskim informuje, że zapoznało się z raportem z wizytacji Krajowego Mechanizmu Prewencji przeprowadzonej w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Lidzbarku Warmińskim. W odniesieniu do treści rozdziału 10 powyższego pisma, pracownicy Mechanizmu słusznie zauważyli zarówno dobre strony przeprowadzanego remontu, jak również uchybienia, których niestety nie udało się przewidzieć na etapie planowania kapitalnego remontu całego obiektu Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego. Żadne tłumaczenia nie zmieniają faktu, że każdy samorząd musi patrzeć na możliwości finansowe, a co za tym idzie czasami rezygnować z tego co powinno być, jak chociażby wymiana podłóg w sypialniach i ich oblistwowanie (pozostałe podłogi wymieniono), na rzecz tego co musi być. Dla zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców obiektu wykonano ekspertyzę techniczną ochrony przeciwpożarowej budynku i na jej podstawie: wykonano wygrózdzenie pożarowe klatki schodowej, zamontowano czujniki sygnalizujące pożar, zamontowano uszczelki dymoszczelne na drzwiach. Przeniesienie chłopców na czas remontu do innego zastępczego ośrodka, byłoby najlepszym rozwiązaniem co słusznie Państwo zauważyliście, jednak niemożliwe do wykonania, ponieważ takiego obiektu nie posiadamy. Jeżeli chodzi o wyłączanie remontowanych pomieszczeń z użytkowania, to w miarę możliwości było to robione, jednakże wyłączenie bloku żywieniowego było niemożliwe w momencie gdy w ośrodku przebywali chłopcy i przygotowywanie posiłków było koniecznością. Obecnie w czasie wakacji chłopcom, którzy z różnych powodów pozostali w ośrodku zorganizowano wyjazdowy wypoczynek letni i przystąpiono do remontu bloku żywieniowego. Przerwy w dostawie ciepłej wody były, ponieważ nie da się wymienić rur instalacji ciepłej wody a jednocześnie zabezpieczyć dostawę tej wody. Zagrzybienia w pomieszczeniu kuchennym oraz zalanie wodą powstało wskutek awarii rury na piętrze budynku oraz zdemontowania wentylatorów w celu wykonania ocieplenia dachu.

Kwestia dotycząca przystosowania obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych jest niewątpliwie bardzo ważna, jednak obecne finanse powiatu nie pozwalają w pełni zrealizować planów. Pierwszym krokiem jaki wykonaliśmy jest dostosowanie wejść do pomieszczeń i przejść komunikacyjnych do potrzeb osób niepełnosprawnych, a przebudowa pomieszczeń wykonywana jest w taki sposób, aby w każdej chwili, jak będą środki finansowe, możliwe było zainstalowanie urządzeń dostosowujących placówkę dla osób niepełnosprawnych.

Na pewno utrudnienia życia codziennego były częste podczas tego długotrwałego remontu, jednak dla mnie i pracowników ośrodka priorytetową sprawą było bezpieczeństwo chłopców i uważam że udało nam się je zapewnić.

STAROSTA
mgr Jan Harhaj

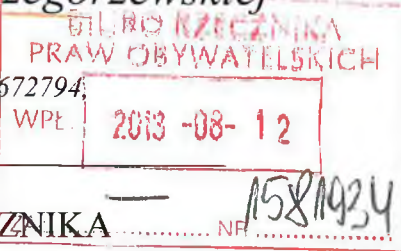
Otrzymują:

1. adresat
2. Kuratorium Oświaty w Olsztynie
3. VIII Zamiejscowy Wydział Rodzinny i Nieletnich w Lidzbarku Warm. - Sąd Rejonowy w Bartoszycach
4. Helsińska Fundacja Praw Człowieka

RPO-729746/13

**Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej
w Lidzbarku Warmińskim**

ul. Leśna 15, 11-100 Lidzbark Warmiński, tel. 89 7672794, tel./fax 89 7672794;
e-mail: mow.lw@wp.pl, www.mow.lw.szkolnastrona.pl

**Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy
im. Marii Grzegorzewskiej**
11-100 Lidzbark Warmiński
ul. Leśna 15, tel (89) 767 27 94
NIP 743 - 14 - 38 - 070

**BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH
AL. SOLIDARNOŚCI 77
00-090 WARSZAWA**

Nasz znak: MOW.07-0715.11.2013.JK

Data: 08.08.2013r.

**Sprawa: Odpowiedź na raport przedstawicieli Krajowego Mechanizmu
Prewencji, znak: RPO-729746-VII-720.8.4/13/DK**

Dyrektor Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Lidzbarku Warmińskim dziękuje za przesłanie Raportu przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Lidzbarku Warmińskim przeprowadzonej w dniach 17-18 kwiecień 2013r.

Dyrektor Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego do 30 sierpnia 2013r. zapozna z treścią Raportu wszystkich pracowników pedagogicznych placówki. Zalecenia przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji zawarte w Raporcie, które dotyczą generalnie zjawiska incydentalnych w działaniu placówki, uwzględnione zostaną w badaniach ewaluacyjnych pracy MOW oraz kontrolnych w ramach nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2013/2014. Zalecenia przedstawicieli KMP zostały uwzględnione również w przygotowanym „Programie przeciwdziałania sytuacjom nadzwyczajnym w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Lidzbarku Warmińskim”, którego jednym z podstawowych celów jest poprawa działalności MOW. Program realizowany będzie od września 2013r. do czerwca 2014r.

Jednocześnie dyrektor Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Lidzbarku Warmińskim zwraca uwagę, że zawarte w raporcie informacje, że wychowankowie placówki za działania nieregulaminowe karani są pracą lub ponoszą odpowiedzialność zbiorową są nieprawdziwe. Wypowiedzi wychowanków podczas rozmowy z pracownikami KMP informujące, że pracują za karę należy interpretować, iż mają możliwość inicjowania z własnej inicjatywy działań pozytywnych w celu poprawy swojej sytuacji wychowawczej. Inicjatywę poprawy swoich zachowań oraz podjęcia dodatkowych obowiązków w celu zrekompensowania własnych uchybień podejmuje wyłącznie wychowanek.

Również odpowiedzialność zbiorowa np. grupy wychowawczej, jest samodzielną, wspólną umową wychowanków w celu osiągnięcia dodatkowych przywilejów, z których korzystac mają wszyscy rówieśnicy w grupie.

Dyrektorowi placówki nie są znane wypowiedzi wychowanków formułowane podczas rozmów z pracownikami KMP, najprawdopodobniej nie obejmowały kontekstu wymienionego wyżej. W placówce istnieje możliwość wykonywania postanowień sądu dotyczącego kary ograniczenia wolności, polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej pracy na cele społeczne. Być może niektóre wypowiedzi podopiecznych MOW dotyczyły tego typu sytuacji.

Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy nie organizuje „dnia skarżypyty”, o czym informuje Raport. Wymienione określenie użyte zostało podczas kontroli potocznie w rozmowie przez wychowanków lub pracowników placówki.

O terminie spotkania z sędzią rodzinnym na terenie placówki, wychowankowie informowani są ustnie przez dyrektora podczas cotygodniowych apeli społeczności Ośrodka oraz przez ogłoszenie pisemne. Używa się sformułowania „spotkanie z sędzią rodzinnym”.

Dyrektor oraz pracownicy Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego treść przygotowanego przez Krajowy Mechanizm Prewencji Raportu, wykorzystają do wyeliminowania uchybień oraz do poprawy jakości pracy placówki.

Z poważaniem

DYREKTOR OŚRODKA

mgr Jacek Krzywdziński

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 2013 -09- 0 6

RPO-729746-VII-720.8.4/13/DK

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Zespół
„Krajowy Mechanizm Prewencji”

**Pan
Jacek Krzywdziński
Dyrektor Młodzieżowego
Ośrodka Wychowawczego
w Lidzbarku Warmińskim
Ul. Leśna 15
11-100 Lidzbark Warmiński**

Szanowny Panie Dyrektorze

W odpowiedzi z dnia 8 sierpnia br. (sygn. MOW.07-0715.11.2013) na Raport Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji, która z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich została przeprowadzona w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Lidzbarku Warmińskim, poinformował Pan, że zalecenia przedstawicieli Mechanizmu zostaną zawarte w badaniach ewaluacyjnych, działaniach kontrolnych oraz, że już zostały uwzględnione w przygotowanym *Programie przeciwdziałania sytuacjom nadzwyczajnym (...)*. Ponieważ zalecenia pracowników KMP były konkretne, wskazane zarówno w treści raportu, jak i wymienione enumeratywnie na jego końcu, uprzejmie proszę o odniesienie się do nich w ten sam sposób. Proszę przy tym o wskazanie, które z opisanych nieprawidłowości uznał Pan za incydentalne i dlaczego. Przedstawiciele KMP interesuje również wynik zaplanowanych badań i działań kontrolnych, zwłaszcza sprawy doniesień o naruszeniach nietykalności cielesnej wychowanków przez jednego z nauczycieli.

Należy również zauważyć, że w swoim piśmie odniósł się Pan do kwestii relacji wychowanków MOW o nieregularnych karach, pomijając treść Raportu, w którym wskazano, że wypowiedzi wychowanków świadczą o tym, że nie były to kary i działania podejmowane z ich inicjatywy, mające na celu zdobycie dodatknych punktów lub zniwelowanie punktów ujemnych. Nie ma zatem podstawy Pana uznanie, że wypowiedzi chłopców należy interpretować jako informację o możliwości samodzielnej decyzji w tej sprawie. Przedstawiciele Mechanizmu nie mogą również zgodzić się z Pana tezą, że

zawarte w raporcie informacje o karaniu pracą czy stosowaniu odpowiedzialności zbiorowej są nieprawdziwe, skoro nie przeprowadził Pan jeszcze żadnego postępowania wyjaśniającego.

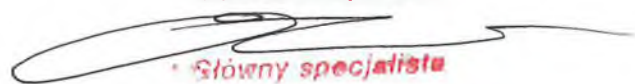
Dodać należy, że Pana stanowisko w sprawie możliwości samoukarania zbiorowego za przewinienie jednego wychowanka jest dla przedstawicieli KMP nie do zaakceptowania nawet, jeżeli fatycznie odpowiedzialność zbiorowa jest inicjatywą samych chłopców. Trudno przy tym dać wiarę w samodzielną decyzję chłopców o ograniczeniu im kieszonkowego. Jednak przede wszystkim, jak wskazano w Raporcie, praktyka karania zbiorowego (niezależnie od sposobu podejmowania decyzji w tym zakresie) stoi sprzeczności z Regułami Narodów Zjednoczonych Dotyczącymi Ochrony Nieletnich Pozbawionych Wolności (Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego 45/113) m.in.: *Sankcje zbiorowe mają być zakazane* (Reguła 67). Przypominam również, że w Raporcie pracownicy Mechanizmu wyjaśnili, że dyscyplinarne karanie nieletniego powinno być dozwolone wyłącznie w ściśle wytyczonych granicach obowiązującego prawa i regulaminów. Grupowa decyzja o karach nie została ujęta w żadnych przepisach, również wewnętrznych aktach normatywnych MOW.

Nie ustosunkował się Pan również do uwag dotyczących treści Statutu placówki, w tym faktu nie określenia ram czasowych zakazów i ograniczeń, nie wymienienia osoby uprawnionej do podejmowania decyzji o wymierzaniu kar i nieprecyzyjnego zapisu o ograniczeniu korzystania z imprez rozrywkowych.

Przedstawiciele Mechanizmu podtrzymując stanowisko w przedmiotowej sprawie zwracają się z prośbą o podjęcie zalecanych w Raporcie działań.

Z poważaniem

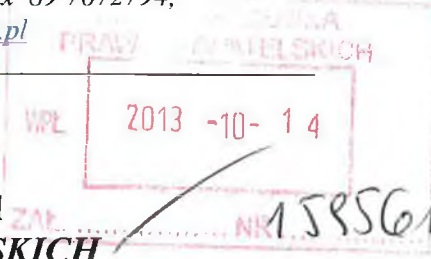
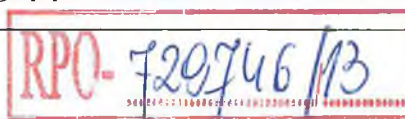
Dorota Krzysztoń

Słowny specjalista

*Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej
w Lidzbarku Warmińskim*

ul. Leśna 15, 11-100 Lidzbark Warmiński, tel. 89 7672794, tel./fax 89 7672794,
e-mail: mow.lw@wp.pl, www.mow.lw.szkolnastrona.pl

Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy
im. Marii Grzegorzewskiej
11-100 Lidzbark Warmiński
ul. Leśna 15, tel. (89) 767 27 94
NIP 743 - 14 - 38 - 070

**BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH**
Zespół „Krajowy Mechanizm Prewencji”
AL. SOLIDARNOŚCI 77
00-090 WARSZAWA

NIK 1585610

Nasz znak:
MOW.07-0715.18.2013.BK

Data:
09.10.2013r.

Dotyczy sprawy: RPO-729746-VII-720.8.4/13/DK

W związku z pismem skierowanym do Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Lidzbarku Warmińskim przez Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie uwag do raportu Krajowego Mechanizmu Prewencji (RPO – 729746-VII -720.8.4/13/DK) dyrektor MOW uzupełnia informacje o stanie realizacji zaleceń zawartych w raporcie. Stan wykorzystania zaleceń w celu pracy Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Lidzbarku Warmińskim.

1. Dyrektor MOW zbadał sprawę niewłaściwego traktowania wychowanków na lekcji historii opisaną w raporcie. W związku z nie potwierdzeniem informacji zawartych w dokumencie przez pracownika oraz niewystarczającymi do podjęcia działań dyscyplinarnych informacjami, którymi dysponuje dyrektor, skoncentrowano się na działaniach prewencyjnych. Podczas ogólnych spotkań z kadrą placówki w dniu 30.08.2013r. 11.09.2013r. 25.09.2013r. oraz 02.10.2013r. omówiono problematykę profesjonalnych zachowań kadry w stosunku do podopiecznych placówki. Jakość pracy nauczycieli i wychowawców MOW poprawiana jest w ramach realizowanego *Programu przeciwdziałania sytuacjom nadzwyczajnym*, wdrożonego z początkiem września 2013r. Jednym z elementów działań programu jest praca z kadrą placówki oraz szkolenia kadry (większa częstotliwość spotkań i szkoleń). Niewłaściwe traktowanie wychowanków oraz ich bezpieczeństwo w placówce priorytetowo potraktowane zostało również w *Planie nadzoru pedagogicznego* na rok 2013/14. W dniu 07.09.2013r. dyrektor MOW uzgodnił z sędzią rodzinnym nadzorującym placówkę, dodatkową formę kontaktu wychowanka z sędzią w ważnych sprawach. Sędzia odwiedza systematycznie Ośrodek w celu spotkania z wychowankami, dodatkową formą jest umożliwienie wychowankom kontaktu listownego.
2. KMP zapisał w raporcie „problem braku możliwości dyskretnej przekazania prośby o pomoc” wychowawcy przez wychowanka w sytuacji zagrożenia oraz, że podopieczni placówki „wolą odstąpić od powiadomienia personelu, gdyż negatywne reperkusje związane z uznaniem ich przez pozostałych wychowanków za donosicieli są większe niż pozytywne wyniki interwencji w danym przypadku”. Pracownicy KMP nie uwzględnili jednak, że niektórzy wychowankowie nie informują np. o przemocy rówieśniczej osób dorosłych, ponieważ decydują się na formy tzw. „drugiego życia”. Placówka od wielu lat, ze względu na specyfikę resocjalizacyjną,

szczególne traktuje sprawy przemocy rówieśniczej i bezpieczeństwa wychowanków a problem przeciwdziałania przemocy zawsze będzie dotyczył tego typu placówek, ze względu na podopiecznych trafiających do niej na bieżąco. Każdego roku szkolnego do MOW przybywa, w różnych terminach, ok. 50% nowych wychowanków.

Przedstawiam przykładowe mechanizmy umożliwiające wychowankom informowanie o swoich problemach lub umożliwiające wykrywanie ich przez personel

- Wychowankowie codziennie korzystają z możliwości kontaktu z dyrektorem placówki w wyznaczonych porach, w sprawach różnych np. rodzinnych, dotyczących urlopów, konfliktów, przewinień, zdrowia, życia w placówce, inicjatyw wychowanków, problemów rówieśniczych. Wychowankowie bardzo często korzystają z tej formy informowania i rozwiązywania swoich spraw. Kontakt z dyrektorem zapewniony jest również podczas pensum wykonywanym przez dyrektora oraz podczas konkursów, zajęć rekreacyjnych i innych, których uczestnikiem jest dyrektor. Rozwiązanie to dotyczy również zastępców dyrektora.
- Każdy z pracowników placówki tj. nauczyciele, wychowawcy, pedagog, psycholog, socjoterapeuta, logopeda, pielęgniarka, pracownik socjalny, kierowca, kucharki, woźna, sprzątaczką, magazynier, konserwator, intendent są zobowiązani do informowania dyrektora o problemach zgłaszanych przez wychowanków. Wychowankowie mają więc bardzo dużo możliwości informowania o sytuacjach trudnych.
- Placówkę odwiedza sędzia rodzinny w celu ewentualnego wysłuchania zgłaszających się wychowanków, wprowadzono opisaną wyżej nową formę relacjonowania swoich problemów.
- Podczas rozmów z rodzicami i opiekunami prawnymi wychowanków po ich doprowadzeniu do placówki, rodzice i opiekunowie motywowani są do przekazywania wszystkich informacji istotnych ze względu na bezpieczeństwo dziecka, dyrektorowi placówki lub wychowawcy bezpośrednio opiekującemu się dzieckiem.
- Również w ramach sprawowanej opieki zdrowotnej pozyskiwane są informacje, o ewentualnych trudnych dla wychowanków sytuacjach w placówce.

Dyrektor Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w dniu 13.09.2013r. wydał zarządzenie szczegółowo opisujące obowiązki wychowawców i nauczycieli w celu zapewnienia bezpiecznego pobytu wychowanków w placówce. Pracownicy MOW zobowiązani zostali do szczególnej opieki nad wychowankami nowoprzybyłymi, bieżącej kontroli relacji rówieśniczych, informowania innych pracowników o problemach oraz do przestrzegania procedur służących przeciwdziałaniu nieregulaminowym zachowaniom wychowanków.

Również na wniosek dyrektora MOW organ prowadzący placówkę wydał zgodę na zatrudnienie dodatkowego opiekuna nocnego.

3. Zalecenie wyeliminowania z systemu kar *wniosku placówki do sądu o umieszczenie wychowanka w zakładzie poprawczym* zostało zrealizowane *Uchwałą nr 50 Rady Pedagogicznej* 30.08.2013r. przez uchylenie zapisu z systemu kar.
4. Obecnie placówka pracuje nad opracowaniem nowego systemu nagród i kar. System zostanie opracowany w bieżącym roku szkolnym. Podejmowane działanie jest bardzo odpowiedzialne i powinno uwzględniać dotychczasowe doświadczenia w zakresie funkcjonowania wychowanków w placówce a budowanie nowego systemu nagród i kar należy poprzedzić wnikliwą dyskusją pracowników MOW. Stosowanie pozaregulaminowych środków dyscyplinarnych podlega badaniu i kontroli w ramach nadzoru pedagogicznego w roku 2013/14. Dyrektor MOW nadal podtrzymuje, że wychowankowie nie są karani przez pracę. Wypowiedzi wychowanków podczas rozmowy z pracownikami KMP informujące, że pracują za karę należy interpretować, iż mają możliwość inicjowania działań pozytywnych w celu poprawy swojej sytuacji

wychowawczej. Inicjatywę poprawy swoich zachowań oraz podjęcia dodatkowych obowiązków w celu zrekompensowania własnych uchybień, podejmuje wyłącznie wychowanek. W placówce istnieje możliwość wykonywania postanowień sądu dotyczącego kary ograniczenia wolności, polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej pracy na cele społeczne. Być może niektóre wypowiedzi podopiecznych MOW dotyczyły tego typu sytuacji.

5. Placówka jako organizacja nie stosuje odpowiedzialności zbiorowej wobec wychowanków, kwestia stosowania takiej odpowiedzialności przez pracowników MOW podlega obecnie nadzorowi ze strony kierownictwa placówki.
6. Personel Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego został szczegółowo zapoznany z treścią raportu, został zobowiązany do wyeliminowania kar niezgodnych z przepisami prawa, zaprzestania stosowania odpowiedzialności zbiorowej oraz wykonywania kontroli osobistych. Wobec takich działań personelu, podejmowane będą przez dyrektora środka dyscyplinarne przewidziane dla nauczycieli i innych pracowników.
7. Krajowy Mechanizm Prewencji wydał zalecenie „dopilnowania, by wychowankowie zawsze byli obecni przy otwieraniu adresowanej do nich korespondencji”. W Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym przynajmniej od 25 lat korespondencje oraz paczki otwierane są w obecności wychowanków. Przypadek dostarczenia wychowankowi otwartej korespondencji może mieć miejsce jeśli list nie jest adresowany do wychowanka imiennie.
8. Dyrektor MOW w roku szkolnym 2013/14 zaplanował między innymi szkolenia z zakresu:
 - Obowiązki pracowników mow w zakresie bezpieczeństwa wychowanków oraz bezpieczeństwa i higieny pracy.
 - Stosowania środków przymusu bezpośredniego w warunkach młodzieżowego ośrodka wychowawczego.
 - Ochrona praw dziecka w prawie krajowym i międzynarodowym.
 - Spotkania kadry pedagogicznej w celu omówienia bieżących problemów wychowawczych. Kompetencje wychowawcze pracowników MOW. (raz w miesiącu).
 - Seksualność młodocianych – problemy – rozwiązania terapeutyczne.
 - Pierwsza pomoc przedmedyczna.
 - Wykorzystywanie przez młodzież ogólnodostępnych środków chemicznych i spożywczych w celu odurzania się.
9. Z początkiem września zakończono remont i termomodernizację budynków MOW. W zakresie uwag zawartych w raporcie związanych z remontem i wyposażeniem placówki wypowiadało się Starostwo Powiatowe w Lidzbarku Warmińskim.

Dyrektor oraz pracownicy Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego treść przygotowanego przez Krajowy Mechanizm Prewencji Raportu, wykorzystują do wyeliminowania uchybień oraz do poprawy jakości pracy placówki.

Z poważaniem

DYREKTOR OŚRODKA
Jacek Krzywdziński